

Eindadvies

Theologische Universiteit Apeldoorn

24 oktober 2016

1. Inleiding

De Reviewcommissie (hierna commissie) heeft kennisgenomen van:

- de prestatieafspraken zoals vastgelegd in de beschikking van 3 november 2012,
- de rapportage van de Theologische Universiteit Apeldoorn van 31 mei 2016 over voornoemde prestatieafspraken van 3 november 2012 in het jaarverslag 2015.

De commissie heeft op 13 september 2016 een gesprek gevoerd met het College van Bestuur van de Theologische Universiteit Apeldoorn. Naar aanleiding van vragen van de commissie heeft de Theologische Universiteit Apeldoorn de rapportage toegelicht.

De Reviewcommissie heeft rekening gehouden met de nadere besluiten van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap omtrent de positie van de levensbeschouwelijke universiteiten. In 2012 heeft de minister besloten dat bij de levensbeschouwelijke universiteiten het criterium 'aansluiting bij nagestreefde ontwikkelingen op stelselniveau' buiten beschouwing blijft. Dat betekent dat de prioriteiten 'onderwijsdifferentiatie' en 'zwaartepuntvorming' niet beoordeeld zijn ten behoeve van de prestatieafspraken. In haar brief van 18 september 2013 heeft de minister van OCW uitgelegd dat ook bij de levensbeschouwelijke universiteiten een positief oordeel bij de midtermreview voorwaarde is voor continuering van de middelen uit het selectieve budget. Waar de instelling in haar prestatieafspraken ambities voor deze onderwerpen heeft opgenomen, is daarom bij de midtermreview de voortgang door de Reviewcommissie wel beoordeeld. De Theologische Universiteit Apeldoorn heeft bij de midtermreview een positief oordeel gekregen.

In dit advies geeft de commissie – op basis van de schriftelijke informatie en het gevoerde gesprek – haar oordeel over de resultaten van bovengenoemde afspraken.

In dit advies komen achtereenvolgens aan de orde:

- het oordeel van de commissie over de geboekte resultaten voor de in 2012 ten aanzien van onderwijs en onderzoek (profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie) geformuleerde ambities;
- het oordeel van de commissie over de geboekte resultaten voor de in 2012 ten aanzien van onderwijskwaliteit en studiesucces geformuleerde ambities;
- het eindadvies van de commissie aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De commissie merkt op dat zij het voorstel voor de prestatieafspraken van de Theologische Universiteit Apeldoorn in 2012 heeft beoordeeld als 'toereikend'. In 2012 heeft de Theologische Universiteit Apeldoorn ambities geformuleerd voor de verplichte indicatoren bij onderwijskwaliteit en studiesucces. Bijlage 1 bevat een overzicht van de realisatie in 2015.

2. Profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie

2.1 Profilering onderwijs

Onderwijsdifferentiatie

De TUA heeft de ambitie om goede studenten 'op maat' meer uitdaging aan te bieden. De commissie constateert dat de universiteit veel voortgang heeft gemaakt. De universiteit heeft sinds 2015 een door het Sirius Programma goedgekeurd excellentietraject. Via dit traject kunnen studenten die bovengemiddeld presteren iets extra's doen in de vorm van een minor van 15 EC. Eind 2015 zijn enkele studenten begonnen.

Om de internationalisering te versterken werkt de universiteit aan de uitbouw van de relaties met universiteiten in het buitenland. Het uitwisselingsverdrag met de North-West University (Potchefstroom, Zuid-Afrika) is uitgebreid, als onderdeel voor een honoursprogramma. Door nieuwe overeenkomsten met de Chongshin University in Seoul en het Westminster Theological Seminary in Philadelphia is een basis gelegd voor meer internationale contacten.

Onderwijsaanbod

De TUA streeft naar een goede aansluiting van de opleiding op de arbeidsmarkt, waardoor de opleiding een goed tot zeer goed arbeidsperspectief na de studie biedt. De ambitie om de werkloosheid onder afgestudeerden laag te houden, minder dan 5%, is gerealiseerd. Uit eigen onderzoek van de universiteit blijkt dat van de studenten die tussen 2005 en 2015 afstudeerden, het overgrote deel werk heeft in het verlengde van de studie (predikant, onderwijs, onderzoek); slechts 4,6% van de afgestudeerden heeft geen dienstbetrekking.

Het overleg over samenwerking met de andere gereformeerde instellingen is voortgezet. De synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken, van welke kerken de TUA uitgaat, zal in het najaar van 2016 bijeenkomen om een besluit te nemen over de samenwerking met andere gereformeerde instellingen in een Gereformeerde Theologische Universiteit.

2.2 Onderzoek en valorisatie

Zwaartepuntvorming

Het streven naar zwaartepuntvorming in het onderzoek was het uitgangspunt voor het nieuwe onderzoeksprogramma dat is opgezet samen met de Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken. Uit de rapportage blijkt dat met de uitvoering van dit programma, bestaande uit drie interdisciplinaire onderzoeksthema's, goede voortgang is gemaakt.

De TUA heeft enkele indicatoren in de prestatieafspraken opgenomen met betrekking tot de productiviteit en de kwaliteit van het onderzoek. Uit de rapportage blijkt dat de ambitie om de kwaliteit van het onderzoek te versterken ten dele is gerealiseerd. Het aantal *refereed* artikelen (vijftien) is beduidend meer dan de ambitie (tien); wat betreft wetenschappelijke boeken is de ambitie (drie boeken in drie jaar) niet gerealiseerd. Het aantal dissertaties (zeven in een periode van vier jaar) is enigszins achtergebleven bij de ambitie (acht).

Valorisatie

De universiteit heeft voortgang gerealiseerd met haar voornemen om de valorisatie te moderniseren en meer vraaggericht te maken. Op de website van de universiteit is een lijst gepubliceerd van beschikbare onderwerpen en sprekers, waarvoor kerken en organisaties hun belangstelling kenbaar kunnen maken. Docenten delen hun kennis en inzicht in kerkelijke adviescommissies en leiden zeer frequent kerkdiensten verspreid over geheel Nederland. De universiteit is actief in de nieuwe sociale media. Ook participeert de TUA in Digibron (kenniscentrum voor de gereformeerde gezindte) en andere christelijke fora. Een opiniërend artikel buiten de christelijke dagbladen is slechts incidenteel gerealiseerd. Een voorstel voor een nieuwe opzet van permanente educatie van predikanten binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken is voorgelegd aan de Generale Synode 2016.

2.3 Voortgang ten aanzien profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie

De commissie constateert dat de TUA voortgang heeft gerealiseerd met haar ambities ten aanzien van profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie. De doelstelling om goede studenten 'op maat' meer uitdaging aan te bieden is gerealiseerd: de universiteit heeft sinds 2015 een door het Sirius Programma goedgekeurd excellentietraject. Met de uitvoering van het gezamenlijk onderzoeksprogramma met de Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken is goede voortgang gemaakt. Dit programma, bestaande uit drie interdisciplinaire onderzoeksthema's, draagt bij aan de zwaartepuntvorming. De ambitie om de kwaliteit van het onderzoek te versterken is ten dele gerealiseerd; het aantal *refereed* artikelen is substantieel gestegen.

3. Onderwijskwaliteit en studiesucces

3.1 Kwaliteit en excellentie

Als indicator voor onderwijskwaliteit gebruikt de TUA het studentenoordeel in de Nationale Studenten Enquête (NSE) over de opleiding in het algemeen. De TUA heeft de ambitie het studentenoordeel op het niveau te houden van de nulmeting (4,2 in 2011). De universiteit rapporteert dat in 2015 de score 4,45 is bereikt. De commissie stelt vast dat de doelstelling is gehaald.

Conclusie

Aangezien de TUA haar ambitie met betrekking tot het studentenoordeel in de NSE heeft gerealiseerd, beoordeelt de commissie het aspect kwaliteit en excellentie als positief.

3.2 Studiesucces

De TUA rapporteert ten aanzien van studiesucces resultaten die voor het bachelorrendement ruim boven de in 2012 afgesproken ambitie liggen en voor uitval vrijwel op het niveau liggen van de in 2012 geformuleerde ambities.

De TUA stelde zich ten doel in 2015 een bachelorrendement van herinschrijvers bij dezelfde instelling na de nominale studietijd plus één jaar van 75% te realiseren. De universiteit rapporteert dat in 2015 een bachelorrendement van 78% is gerealiseerd. De commissie constateert dat de afgesproken doelstelling is gehaald.

De TUA had het voornemen de uitval van studenten in het eerste jaar te beperken tot 15%. De universiteit rapporteert dat in 2015 de uitval is teruggebracht van 16% tot 15,4%. De commissie stelt vast dat de doelstelling nagenoeg is gehaald.

De TUA biedt maar één bacheloropleiding aan. Omdat switch naar een andere opleiding binnen de TUA niet mogelijk is, is de indicator switch niet relevant.

De TUA rapporteert de volgende maatregelen die zij heeft genomen met het oog op de verbetering van het studiesucces. De uitval in het eerste jaar is heel wisselend, maar gemiddeld vrij laag. Dit is mede te danken aan het intakegesprek dat met elke student wordt gevoerd, aan de curriculumopbouw en aan een strak gehanteerd bindend studieadvies- en begeleidingsbeleid.

De commissie heeft zich er rekenschap van gegeven dat de TUA een zeer kleine universiteit is. In 2015 stonden er honderd studenten ingeschreven (bachelor en master tezamen) bij de TUA. Negen studenten stroomden in het eerste jaar in. Als gevolg van de kleine omvang fluctueren de uitkomsten van rendement en uitval sterk. Bij de berekening van de uitval in 2015 gaat het om twee studenten. De uitval in de jaren 2013 en 2014 lag ruim onder de 15%.

Conclusie

De commissie concludeert dat de ambitie ten aanzien van het bachelorrendement ruim is gerealiseerd en ten aanzien van de uitval nagenoeg is gerealiseerd. De commissie beoordeelt, alles overwegende en na toelichting door de instelling, de prestaties ten aanzien van het aspect studiesucces als positief.

3.3 Maatregelen met betrekking tot onderwijsintensiteit, docentkwaliteit en indirecte kosten

Over maatregelen met betrekking tot onderwijsintensiteit, docentkwaliteit en indirecte kosten rapporteert de TUA de volgende resultaten.

De TUA stelde zich voor docentkwaliteit ten doel het percentage docenten met een basiskwalificatie onderwijs (BKO) te verhogen naar 75%. De universiteit rapporteert dat het percentage is gestegen van 0% bij de nulmeting naar 77,8% in 2015. De commissie constateert dat het percentage BKO zeer fors is verhoogd en de doelstelling is gehaald.

De TUA wilde voldoen aan de norm dat het aantal contacturen per week in het eerste studiejaar van alle voltijd bacheloropleidingen ten minste twaalf is. De universiteit rapporteert dat gedurende de looptijd van de prestatieafspraken het aantal contacturen steeds meer dan 12,28 uur per week is geweest. De commissie constateert dat de TUA voldoet aan de norm, waarmee de doelstelling is behaald.

De TUA stelde zich ten doel het percentage indirecte kosten te beperken tot ten hoogste 32,5%. De universiteit rapporteert dat in 2015 de indirecte kosten zijn toegenomen tot 36,9%. De commissie constateert dat het doel niet is gehaald en de indirecte kosten verder zijn gestegen ten opzichte van de nulmeting.

De universiteit licht toe dat de stijging is te verklaren vanuit enerzijds een noodzakelijke tijdelijke uitbreiding van het ondersteunend personeel; anderzijds is de universiteit terughoudend geweest met het aantrekken van nieuwe docenten en werkt ze veel met gastdocenten. Gezien de beperkte omvang van de TUA is het lastig om de ambitie van 32,5% te realiseren.

Met begrip voor dit argument merkt de commissie op dat de andere kleine universiteiten een substantieel lager aandeel indirecte kosten hebben en in staat waren die kosten te verlagen.

Conclusie

De commissie concludeert dat de doelen met betrekking tot de docentkwaliteit en onderwijsintensiteit zijn gehaald, maar dat het doel om de indirecte kosten te beperken niet is gerealiseerd. Niettemin beoordeelt de commissie, alles overwegende en na toelichting door de instelling, de prestaties ten aanzien van het aspect maatregelen als positief.

3.4 Aanvullende overwegingen

In aanvulling op bovengenoemde overwegingen wil de commissie met name waardering uitspreken voor het hoge bachelorrendement en de forse toename van het percentage docenten met BKO-certificaat in weinig jaren.

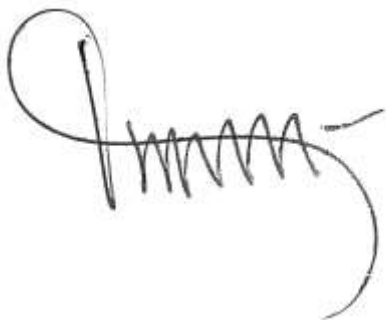
4. Advies aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

In verband met het vaststellen van de gevolgen, bedoeld in artikel 13, eerste lid, van het Besluit experiment prestatiebekostiging (Staatsblad 2012, 534) komt de commissie op grond van de beoordeling van de rapportage van de Theologische Universiteit Apeldoorn tot het volgende advies aan de minister van OCW.

De commissie beoordeelt de resultaten ten aanzien van:

1. het aspect kwaliteit en excellentie als positief,
2. het aspect studiesucces als positief, en
3. het aspect maatregelen als positief.

Namens de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'F.A. van Vught', written in a cursive style.

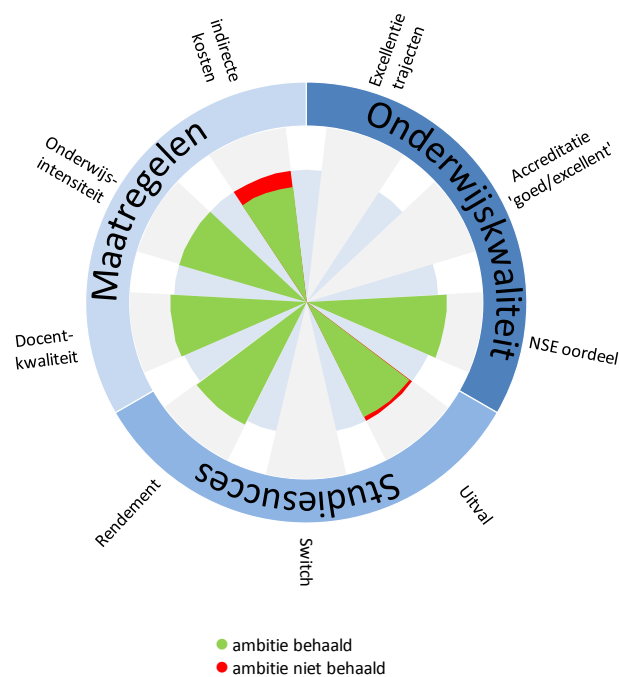
prof. dr. F.A. van Vught, voorzitter

Bijlage 1

Scores verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

	nulmeting	ambitie	realisatie 2015
Uitval	16,0	15,0	15,4
Switch	n.v.t	n.v.t	n.v.t.
Bachelorrendement	86,0	75,0	78
Studentoordeel (NSE)	4,2	4,2	4,45
Docentkwaliteit	0	75,0	77,8
Onderwijsintensiteit	0	0	0
Indirecte kosten; generieke overhead (formatie)	35,0	32,5	36,9

Ratio realisatie 2015 en ambitie

In bovenstaande figuur wordt de realisatie op de verplichte indicatoren weergegeven in relatie tot de ambitie op die indicatoren. Als de realisatie de ambitie overstijgt is het segment groter dan de binnenste cirkel. Blijft de realisatie achter bij de ambitie dan kleurt het niet behaalde deel van de ambitie rood. Hoe groter het rode gedeelte hoe verder de realisatie relatief van de ambitie verwijderd is gebleven.